

PIĘTNASTY (91) nm

piętnasty (80), **piątynasty** (10), **pięćnasty** (1); pięćnasty *PatKaz III*; piątynasty *ConPiotr*; piętnasty : piątynasty *LibLeg* (3:1), *BielKron* (11:3), *Mącz* (2:2), *RejPos* (2:1), *StryjKron* (1:1), *WujNT* (2:1).

a *pochylone* (w tym 3 r. błędne znakowanie).

sg m N piętnasty (31), piątynasty (1). ◇ G piętnastého (26), piątegonastého (4); -ého (5), -(e)go (25). ◇ A piętnasty (5), piątynasty (1), piąt(e)gonast(e)go (1). ◇ I piątymnastym (2). ◇ L piątymnastym (1). ◇ f N piętnastą (5). ◇ G piętnast(e)j (3). ◇ A piętnastą (2). ◇ n N piętnasté (3); -é (1), -(e) (2). ◇ G piętnastego (3), pięćnastego (1); -ego (1), -(e)go (3). ◇ L piętnastym (1). ◇ pl N subst piętnast(e) (1).

Sł stp: *pięćnasty*, Cn *notuje*, *Linde XVI w.*

Liczebnik porządkowy; quintus decimus Vulg, PolAnt, Mącz (91) : *OpecŻyw* 189, 193v; *PatKaz III* 113; Piętnafta przyczyna przeźkadzaiąca łącznemu Porodzeniu Imętek albo niemocz *FalZioł V* 18b; *LubPs D2v źp*; I padł pierwszy los Iozeffowi [...] Piętnafty Ierymothowi *Leop 1.Par* 25/22; *WyprKr* 9; *BielKron* 75, 170, 220v; *Mącz* 342c [2 r.], 343a; *SienLek* 67, 160; *RejZwierc Bv*; *ModrzBaz* 33, 85v, 127; *SkarJedn* 237; *Oczko* 20; Mieczysław Syn fleponárodzony dobrowolnie od wzyftkich ftanow Monarchą Polfkim piątymnaftym od Lechá ráchuiąc/ wybrany. *StryjKron* 150, 527; *GostGosp* 148, 155 źp; *LatHar* 124, 300, 493, 549; *RybGęśli C4v*; *SiebRozmyśl D3* [2 r.], L4; *Wypráwá tá/* niemoże wiele kóftzować y lekko káżdemu przydzie/ Punkt piętnafty. *GrabPospR N4*; *SkarKaz* 410a; [(*nagł*) Piątanasta wieś Goczki (-) Od zamku 2 mili *LustrPom* 176].

W połączeniu z rzeczownikiem oznaczającym czas (45): *MetrKor* 38/321; y roskazał yvsz Krol ye⁸⁰ m. livdziem swim na pyatinafti dzien miesyacza septembra vyechacz *LibLeg* 11/33, 11/23v, 63v, 75; piętnáfte⁸⁰ dnia/ poczynalo sie fwięto wielkonotzne *OpecŻyw* 86v, 193v; Dan z Krakowa piętnaftego dnia księżycza Maia. *MiechGlab* *3; *MurzNT Luc* 3/1; *Leop Esth* 9/18, 21; *UstPraw K3v*; Tedy roku piętnaftego zá Amázyaľzá fyná Ioáľá Krolá Iudfkiego/ krolował Ieroboám *BibRadz 4.Reg* 14/23, *Lev* 23/6, *Esth* 10/13, 1.*Mach* 1/57, 2.*Mach* 11/38; látá piętnaftego od ftworzenia ich vrodził sie im pirwlyzy lyn Kain *BielKron* 2v, 31, 38v, 165, 352v, 393v, 414, 454; *Mącz* 167a; Bo sie hiftoria zgadza/ iż Ian s. piątegonáftego roku Tiberiufá Cefarzá zyáwił sie y krzćić począł *RejPos* 321, 216v, 216v źp; *BudBib Ex* 16/1, *Esth* 9/18, 21, *Ez* 45/25; iefli náturze pláguie lékárftwo: tedy od połowice/ bądź to dnia dźięsiątego/ bądź piętnáftego/ po troľze vymuiąc/ záś tąż miarą aż do końca przywieść *Oczko* 27v; dnia piętnáftego/ vkażał sie swoiemu vcźniowi *SkarŻyw* 47, 50, 230, 327, 552; *ReszPrz* 22; Lekcyá w piętnáftą Niedzielę po Swiętkách. *WujNT* 663 marg, *Luc* 3/1, s. 511; *SarnStat* 1128; *SkarKaz* 381; [(*BibRadz Num* 28/17 (*Linde*)]].

W połączeniu z imieniem papieża (5): Tákże Ian piętnafty/ ktory iż sie Bogá záprzał/ duľzne y ćieleľne rzetyzy przedawał *KrowObr* 38, 38 marg, Rr4; IAn piętnafty był Papieźem mieľęcy ósm/ potym od Rzymian poiman *BielKron* 175, 470v.

W charakterystycznych połączeniach: *piętnasty dzień* (34), *niedziela* (4), *lato* (3), *rok* (3), *wiek*.

Wyrażenie: »(około) piętnastego roku« = w wieku (około) piętnastu lat (2): Około roku piętnáftego/ począł [św. Anzelm] myślic o poltánowieniu żywotá ľwego. *SkarŻyw* 331; Piętnáftego roku Meľfyáľzá y zbáwićielá swiętá nam vrodziła *LatHar* 510.

Zestawienie liczebnikowe (2): Piálm Setny piętnafty. *RejPs* 170v [*idem*] *LubPs* aa żp.

a. *W funkcji liczebnika głównego (1)* : Iakub s Sienná [...] łobie wypráwił práwo ná toż Biłkupłtwo v Papieżá pierwey piątymnaftym dniem [= 15 dni wcześniej] niż ci włyscy *BielKron* 393.

b. *Jeden na piętnastu (1)* : ktorzy wmięfczech wmiátheckach niemayá mayęthnofczy [...] czy między łobą piąthegonaftego na Woinę wyprwaiác [!] bęnda *ConPiotr* 31.

Cf PIĄTYNASNY, PIĄTYNAŚCIE, PIĘTNASTOLETNI, PIĘTNASTOLETNY

DDJ